

waterschap
**Hollandse
Delta**

Notitie Doelmatigheid en Doeltreffendheid

Inleiding;

Zowel in de Informatieve VV programmabegroting 2021-2025 van 7 oktober 2020 als in de VV van 14/15 oktober 2020 zijn vragen gesteld over wat D&H verstaat onder doelmatigheid en doeltreffendheid en hoe zij meet dat geld doeltreffend en doelmatig wordt uitgegeven.

Heemraad Kome heeft toegezegd dat het college de mogelijkheid na gaat om hierover bij de begroting een notitie te voegen wat D&H verstaan onder 'doelmatigheid en doeltreffendheid' en hoe zij dit voor de begroting 2021 gaan meten."

In voorliggende notitie zetten wij beide zaken (begrip & wijze van meten) uiteen.

Samenvatting / Kernboodschap;

- Een (voorgenomen) handelwijze is **doeltreffend** (of effectief) als de betreffende inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. Anders gezegd, de goede dingen doen.
- Een activiteit is **doelmatig** (of efficiënt) als weinig middelen nodig zijn voor het behalen van het resultaat van die activiteit. Anders gezegd, de goede dingen zo goed (middelen-efficiënt) mogelijk doen.

Het College stuurt op zowel doeltreffendheid als doelmatigheid College in de planvorming en uitvoering (Plan-Do) en in de evaluatie en bijstellen van de beleidscyclus (Check-Act).

Begrippenkader;

Het college hanteert de volgende definities voor doelmatig en doeltreffend (Bron: J. in 't Veld, Analyse van organisatieproblemen, Wolters-Noordhoff, 2002):

Een (voorgenomen) handelwijze is **doeltreffend** (of effectief) als de betreffende inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. Anders gezegd, de goede dingen doen.

- Een activiteit is **doelmatig** (of efficiënt) als weinig middelen nodig zijn voor het behalen van het resultaat van die activiteit. Anders gezegd, de goede dingen zo goed (middelen-efficiënt) mogelijk doen.

Metten;

Het college stuurt op zowel doeltreffendheid als doelmatigheid in de planvorming en uitvoering (Plan-Do) en in de evaluatie en bijstellen van de beleidscyclus (Check-Act).

In de **Plan/Do fase** meet het college de begrippen aan de hand van de volgende kernvragen ;

- Doeltreffend; Is de maatregel de meest 'optimale' in relatie tot het te realiseren doel? Hierbij geldt; Optimaal = Balans tussen de te realiseren prestatie – het risicoprofiel en de (maatschappelijke) kosten.
- Doelmatig; Wordt de maatregel zo 'slim' mogelijk uitgevoerd? Hierbij geldt; Slim = met zo weinig mogelijk middelen.

Het 'meten' en beoordelen op *doeltreffendheid* door het college gebeurt van grof naar fijn op vaste en gedefinieerde momenten in het investeringsproces van een uit te voeren maatregel. De beoordeling gebeurt op basis van informatie die de organisatie met de bekende producten als bestuurlijke factsheets, initiële business cases en kredietvoorstellen (incl PID's/PV's) voor besluitvorming voorbereid.

Een *doelmatige* uitvoering van de maatregel is geborgd en inherent aan de werkwijze van de organisatie. Zo zijn onder andere de gekozen werkwijze voor projecten op basis van Prince2 en het inkopen conform het vigerende inkoopbeleid (concurrentiebeginsel), beleidsmatige keuzes die bedoeld zijn om een doelmatige uitvoering aan de voorkant van de uitvoering zeker te stellen.

In de **Check/Act fase** rapporteert het college jaarlijks de stand van zaken t.a.v. de doelrealisatie in het rapport Waterwerken. Daarmee geeft het feitelijke informatie over het behalen van doelstellingen, maar ook als doelstellingen nog niet zijn behaald hoe ver het

waterschap af staat van het behalen van het doel. Dit inzicht in de mate waarin maatregelen *doeltreffend* zijn gebleken, is belangrijk om tijdig de doelen en/of de te uit te voeren maatregelen bij te kunnen sturen.

De rapportage beschrijft alleen de stand van zaken. Een eventuele bijstelling van doelen of maatregelen vindt plaats via de Kaderbrief, de Programmabegroting of beleidsplannen. Daarmee is de PDCA relatie tussen doel en geld geborgd.

Zoals beschreven in de Plan/Do fase, is de beoordeling of maatregelen doelmatig zijn uitgevoerd ook hier weer geborgd en inherent aan de werkwijze van de organisatie. Evaluatievormen zoals nacalculaties en lessons-learned documenten zijn bedoeld om te leren en te sturen op een steeds doelmatigere uitvoering.

Lopende ontwikkelingen;

Ondertussen wordt het instrumentarium dat als te hanteren kader voor de beoordeling op doelmatig- en doeltreffendheid kan worden ingezet voortdurend verder geprofessionaliseerd. Te denken valt dan aan de volgende ontwikkelingen waarin college en VV, gefaciliteerd door de organisatie gezamenlijk in optrekken; De KSF's, KPI's en PI's in het nieuwe WBP, de bedrijfswaarden en risicomatrices voor de 4 taak programma's in het kader van de doorontwikkeling van Assetmanagement.

Ook lopen er diverse initiatieven om de werkwijze van de organisatie steeds doelmatiger en doeltreffender te laten worden. Te denken valt dan aan de verdere professionalisering van inkoop- en contractmanagement, integraal capaciteitsmanagement en het verbeteren van stuurinformatie.

0-0-0-0-0